eko 30–60% eko 60–90% eko 90–100%

EKOLOGIŠKAS
VIEŠASIS MAITINIMAS LIETUVOJE
SERTIFIKAVIMO GIDAS

Parengė ir išleido VšĮ „Ekoagros“, 2021 m.

Ekologiški produktai – tik sertifikuoti

Ekologiška produkcija išsiskiria tuo, jog visi auginimo ir gamybos etapai yra griežtai kontroliuojami: nuo pirminės produkto gamybos iki perdirbimo, saugojimo, transportavimo, pardavimo ir tiekimo vartotojui.

Svarbiausias ekologinės gamybos kontrolės tikslas – užtikrinti vartotojui, kad jo perkami ekologiški produktai tikrai tokie.

Kad jie pagaminti ūkiuose ir įmonėse, kurie įsipareigojo laikytis ekologinei gamybai nustatytų reikalavimų, ir tai patvirtina jų gamybą nuolatos prižiūrinti sertifikavimo įstaiga.

Ekologiški produktai – tai sertifikuoti produktai.

Ekologiškas produktas – kokybiškas ir saugus.
Tiek žmogui, tiek gamtai.

Ką garantuoja ekologiškų produktų ženklai

Ekologiškų produktų gamyboje draudžiamos tam tikros medžiagos – cheminės sintetinės trąšos, sintetiniai augalų apsaugos produktai.

- Todėl jie neužteršti pesticidų likučiais, antibiotikais, hormonais.
- Sudėtyje nėra genetiškai modifikuotų organizmų (GMO), kuriuos draudžiama naudoti ne tik šių produktų gamybai, bet ir gyvuliams duodamuose pašaruose.
- Tokie produktai ne tik kokybiški ir saugūs žmogui. Jie saugūs ir gamtai – pagamini taupiai naudojant išteklius, išsaugant dirvožemio derlingumą, tausojant aplinką.

Kaip veikia ekologiškumo užtikrinimo sistema

Terminas „ekologiškas“ reiškia, kad produktas pagamintas kontroliuojamu ekologinės gamybos būdu.

Pagrindinius reikalavimus ekologiniam sektoriui nustato Europos Komisija, nacionalines taisykles rengia ir tvirtina Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, o sertifikavimo darbus vykdo ir kontrolę atlieka VšĮ „Ekoagros“.

Ekologinės gamybos sertifikavimas ir kontrolė susideda iš daugelio elementų. Vienas svarbiausių – ūkių patikros. Visi ūkio subjektai, vykdantys ekologinę gamybą, kiekvienais metais privalomai mažiausiai kartą patikrinami gamybos vietoje.

Dar dalis ūkio subjektų, atrinktų pagal rizikingumą, yra tikrinama papildomai jiems nepranešus.

O jei kyla įtarimų, kad taikant ekologinį gamybos būdą galėjo būti pažeidimų, imami mėginiai tyrimams, kurie atliekami laboratorijose.

Kontrolę, be patikrų, taip pat sudaro ūkio duomenų bei dokumentų nagrinėjimas, ūkyje taikomų gamybos būdų tinkamumo nustatymas, kitų institucijų turimų duomenų analizė ir kt.

Ekologinės gamybos kontrolė ir sertifikavimas prasideda ūkio subjektui pateikus sertifikavimo įstaigai prašymą ir baigiasi tik nustojus galioti su ja pasirašytai sutarčiai.

Kaip atpažinti ekologiškus produktus

Visi Europos Sąjungoje pagaminti ekologiški fasuoti maisto produktai paženklinti ES ekologinės gamybos logotipu.

Ekologišką maistą nesunku atpažinti pagal ženklinimą.

Visi Europos Sąjungoje pagaminti ekologiški fasuoti maisto produktai paženklinti ES ekologinės gamybos logotipu.

Lietuvos nacionaliniu ženklu „Ekologinis žemės ūkis“ ženklinami šalies rinkai tiekiami ir VšĮ „Ekoagros“ sertifikuoti ekologiški produktai.

Neženklintus nefasuotus produktus gali parduoti tik ūkininkai, turintys sertifikatus, ir tik sertifikuotos parduotuvės (visi galiojantys sertifikatai skelbiami www.ekoagros.lt).

Nesertifikuotus produktus draudžiama ženklinti ekologiškų produktų ženklu ir tiekti juos rinkai kaip ekologiškus.

Užrašai ant pakuočių „tik iš natūralių ingredientų“, „be hormonų“, „genetiškai nemodifikuota“, „ūkininkų produkcija“, „natūralus“ ir kiti panašūs nepatvirtina, jog maistas yra ekologiškas.

ES ekologinės gamybos logotipas

Lietuvos nacionalinis ekologiškų produktų ženklas

eko
30–60%
eko
60–90%
eko
90–100%

NAUJIENA Lietuvoje – ekologiškas viešasis maitinimas

Ilgus metus Lietuvoje dėl sudėtingumo strigus ekologiško viešojo maitinimo sertifikavimui, pagaliau įvyko ilgai planuoti ir rengti pokyčiai.

Nuo 2021 m. įsigaliojo atnaujintos nacionalinės ekologiško viešojo maitinimo sertifikavimo taisyklės, parengtos remiantis gerąja kitų užsienio šalių, daugiausia Danijos, patirtimi.

Kodėl būtent Danijos? Nes čia sukūrus šalies mastu sistemą ir įgyvendinant specialią programą per dešimtmetį situacija visiškai pasikeitė.

Sertifikuotų ekologiško maitinimo įstaigų skaičius padidėjo daugiau kaip 20 kartų. Išaugo ekologiško maisto pardavimai, produktų asortimentas. Ekologiškus produktus dabar siūlo ne tik kavinės, restoranai, jie sėkmingai tiekiami ir į mokyklas, ligonines, slaugos namus.

Tai yra puikus pavyzdys, kuriuo verta pasinaudoti ir kitoms šalims, ką ir padarė Lietuva.

Nuo 2021 m. gegužės 1 d. Lietuvos viešojo maitinimo įstaigos, gaminančios maistą iš ekologiškų žaliavų, gali sertifikuotis pagal naują modernią bei lengvai įgyvendinamą tvarką ir gauti auksinį, sidabrinį ar bronzinį tai patvirtinantį ženklą. Kartu įgyti išskirtinumą bei konkurencinį pranašumą rinkoje.

PROCESO SCHEMA

Sertifikavimo tvarka ir taisyklės

Taisyklės yra paremtos ekologiškumo procentu, išreikštu ekologiškų žaliavų procentiniu kiekiu nuo bendro visų įsigyjamų žaliavų kiekio.

Pagal šį procentą įmonėms suteikiamas vienas iš ženklų – auksinis, sidabrinis arba bronzinis – atitinkamai įmonėje naudojant 90–100 proc., 60–90 proc. ar 30–60 proc. ekologiškų žaliavų nuo bendro žaliavų kiekio.

VšĮ „Ekoagros“ atlieka ekologiško viešojo maitinimo sertifikavimą – dokumentines ir fizines patikras. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba kontroliuoja ženklų naudojimą rinkoje.

Sertifikavimas vykdomas vadovaujantis Maisto tvarkymo subjektų veiklos sertifikavimo ir viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklo suteikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-309 (2020 m. gruodžio 11 d. įsakymo Nr. 3D-854 redakcija).

Tiek ekologiškos žaliavos tiekėjas, tiek žaliavos turi būti sertifikuotos ir atitikti ES ekologinės gamybos reglamento reikalavimus, turėti patvirtinamąjį dokumentą

SVARBU norintiems sertifikuotis

REIKALAVIMAI ŽALIAVŲ TIEKĖJAMS

- Tiek ekologiškos žaliavos tiekėjas, tiek žaliavos turi būti sertifikuotos ir atitikti ES ekologinės gamybos reglamento reikalavimus, turėti patvirtinamąjį dokumentą (sertifikatą).
- Pasitikrinti, ar tiekėjas sertifikuotas, galima VšĮ „Ekoagros“ interneto svetainėje www.ekoagros.lt pasinaudojant funkcija „Sertifikatų paieška“.

SERTIFIKAVIMUI REIKALINGI DOKUMENTAI

1. Prašymas ir anketa.
2. Laisvos formos aprašas, kuriame nurodyta:
   - kokių bus imtasi priemonių, kad būtų užtikrintas nuostatų dėl suteikto ekologiškumo ženklo laikymasis;
   - kokių korekcinių veiksmų bus imtasi, jei suteikto ekologiškumo ženklo procentuotės nebus laikomasi;
   - numatomos naudoti ekologiškos žaliavos ir jų sertifikatų kopijos.
3. Praėjusio ketvirčio ekologiškumo procento apskaičiavimas.

KAIP APSKAIČIUOTI EKOLOGIŠKUMO PROCENTĄ

Ekologiškumo procentas – tai priimamų ekologiškų žaliavų procentinė dalis, apskaičiuojama suma eurais (su PVM) arba produkto mase (neto) nuo visų įsigyjamų ar iš savo vykdomos ūkininkavimo veiklos gaunamų žaliavų sumos arba masės.

KONTROLĖ

- Atliekama ne rečiau kaip kartą per metus veiklos vykdymo vietoje.
- Kiekvienas maitinimo įstaigos padalinys laikomas atskiru ūkio subjektu.
- Nustačius neatitikimų, ekologiškumo ženklas gali būti mažinamas.
- Jei nustatoma, kad realus apskaičiuotas ekologiškumo procentas nesiekia 30 proc., sertifikato galiojimas stabdomas.
- Per metus nustačius du piktnaudžiavimo atvejus, kai sertifikatas arba ekologiškumo ženklas naudojami klaidinančiu būdu, sertifikato galiojimas naikinamas be teisės teikti prašymą naujam sertifikavimui 12 mėn.

Sertifikavimo taisyklės

MAISTO TVARKYMO SUBJEKTŲ VEIKLOS SERTIFIKAVIMO IR VIEŠOJO MAITINIMO VEIKLOS EKOLOGIŠKUMO ŽENKLO SUTEIKIMO TVARKOS APRAŠAS*

Patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2009 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-309
(2020 m. gruodžio 11 d. įsakymo Nr. 3D-854 redakcija) *

* Prieš sertifikuojantis būtina pasitikrinti, ar nėra naujesnių teisės akto pakeitimų, ir vadovautis naujausia redakcija (ieškoti Teisės aktų registre www.e-tar.lt arba sertifikavimo įstaigos VšĮ „Ekoagros“ interneto svetainės www.ekoagros.lt skyrelyje „Ekologiškas viešasis maitinimas“)

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Maisto tvarkymo subjektų veiklos sertifikavimo ir viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklo suteikimo tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinančiu reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 1 str. 3 dalimi, 2008 m. rugsėjo 5 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 889/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo įgyvendinimo taisyklės dėl ekologinės gamybos, ženklinimo ir kontrolės ir nustato maisto tvarkymo subjektų sertifikavimo bei viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklo suteikimo tvarką.

2. Šis tvarkos aprašas taikomas:

   2.1. Lietuvos viešojo maitinimo įstaigoms, apimant neruošiančiąsias ekologiško viešojo maitinimo įstaigas, kurios:

      2.1.1. ketina tiekti arba kurios tiekia vartotojui ekologiškus maisto produktus ir (arba) patiekalus ir (arba) patiekalų sudėtines dalis (toliau – ekologiškas maistas), kurie pagaminti iš ekologiškų žaliavų ar maisto produktų, turinčių galiojantį patvirtinamąjį dokumentą, kuris išduotas sertifikavimo įstaigos, atsakingos už ekologinės gamybos kontrolę pagal reglamento Nr. 834/2007 reikalavimus (toliau – patvirtinamasis dokumentas);

      2.1.2. turi Lietuvos sertifikavimo įstaigos (toliau – sertifikavimo įstaiga) išduotą patvirtinamąjį dokumentą, kuris suteikia teisę naudoti atitinkamus viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklus (nurodytus šio tvarkos aprašo priede) pagal gaminamų produktų ir (arba) patiekalų ir (arba) patiekalų sudėtinių dalių, pagamintų iš ekologiškų žaliavų, procentinę dalį;

2.2. Lietuvos maisto tvarkymo subjektams – ekologiško maisto ruošimo įstaigoms, kurie paruošia ir pristato ekologišką maistą neruošiančiosioms ekologiško viešojo maitinimo įstaigoms;

2.3. ekologinę žemės ūkio ir maisto produktų gamybą sertifikuojančioms žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintoms Lietuvos sertifikavimo įstaigoms.

II SKYRIUS

SĄVOKOS

3. Šiame tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Ekologiško maisto ruošimo įstaiga** – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos leidimą vykdyti veiklą turinti ir viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklu, suteiktu sertifikavimo įstaigos, žymima įstaiga, kuri ekologišką maistą iš ekologiškų žaliavų ar ekologiškų maisto produktų paruošia ir pristato neruošiančiajai ekologiško viešojo maitinimo įstaigai. Ekologiško maisto ruošimo įstaigos (juridinio asmens) struktūrinis padalinys laikomas atskiru maisto tvarkymo subjektu.

3.2. **Ekologiškos žaliavos** – sertifikavimo įstaigos kaip ekologiški sertifikuoti žemės ūkio, laukinės augalijos ar akvakultūros maisto produktai tokios būsenos, kokios jie pristatomi į ekologiško viešojo maitinimo įstaigą arba ekologiško maisto ruošimo įstaigą, įskaitant apdorotus ir neapdorotus maisto produktus, įsigyjamus iš kito ūkio subjekto arba gaunamus iš pačios įstaigos vykdomos ūkininkavimo veiklos.

3.3. **Ekologiškumo procentas** – ekologiško viešojo maitinimo įstaigos arba ekologiško maisto ruošimo įstaigos įsigyjamų ar iš savo vykdomos ūkininkavimo veiklos gaunamų ekologiškų žaliavų procentinė dalis, apskaičiuojama suma eurais (su PVM) arba produktų neto mase nuo visų įstaigos įsigyjamų ar iš savo vykdomos ūkininkavimo veiklos gaunamų žaliavų sumos arba masės.

3.4. **Ekologiško viešojo maitinimo įstaiga** – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos leidimą vykdyti viešojo maitinimo veiklą turinti ir viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklu, suteiktu sertifikavimo įstaigos, žymima įstaiga (restoranas, valgykla, mokykla, ligoninė ar kitas maitinimo paslaugų teikėjas, įskaitant paslaugų teikėjus, kurie šias paslaugas teikia naudodami transporto priemones ar stacionariai įrengtus arba kilnojamus prekystalius), kuri ekologišką maistą iš ekologiškų žaliavų ar ekologiškų maisto produktų paruošia ir tiekia jį galutiniam vartotojui. Ekologiško viešojo maitinimo įstaigos (juridinio asmens) struktūrinis padalinys laikomas atskiru maisto tvarkymo subjektu.

3.5. **Neruošiančioji ekologiško viešojo maitinimo įstaiga** – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos leidimą vykdyti viešojo maitinimo veiklą turinti ir viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklu, suteiktu sertifikavimo įstaigos, žymima įstaiga (restoranas, valgykla, mokykla, ligoninė ar kitas maitinimo paslaugų teikėjas, įskaitant paslaugų teikėjus, kurie šias paslaugas teikia naudodami transporto priemones ar stacionariai įrengtus arba kilnojamus prekystalius), kuri galutiniam vartotojui tiekia ne savo paruoštą, o pašildytą iš ekologiško maisto ruošimo įstaigos įsigytą ekologišką maistą. Neruošiančiosios ekologiško viešojo maitinimo įstaigos (juridinio asmens) struktūrinis padalinys laikomas atskiru maisto tvarkymo subjektu.

3.6. **Viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklas** – patentuotas ženklas, kuris sertifikavimo įstaigos suteikiamas sertifikuotai pagal tvarkos aprašą ekologiško viešojo maitinimo įstaigai (apimant neruošiančiąją ekologiško viešojo maitinimo įstaigą) ir ekologiško maisto ruošimo įstaigai.

4. Kitos šiame tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos šio tvarkos aprašo 1 punkte nurodytuose teisės aktuose.

III SKYRIUS

PRAŠYMAI, PRANEŠIMAI IR ĮSIPAREIGOJIMAI

5. Viešojo maitinimo įstaigos ir ekologiško maisto ruošimo įstaigos gali naudoti atitinkamus viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklus, nurodytus šio tvarkos aprašo priede, tik jeigu sertifikuoja veiklą.

6. Norinčios sertifikuoti veiklą ir naudoti atitinkamus viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklus, nurodytus šio tvarkos aprašo priede, viešojo maitinimo įstaigos ir (arba) ekologiško maisto ruošimo įstaigos privalo pateikti sertifikavimo įstaigai raštu arba el. paštu šiuos dokumentus (el. paštu galima teikti dokumentus, tik jeigu šio tvarkos aprašo 6.1 papunktyje nurodytas prašymas pasirašytas elektroniniu parašu):

6.1. sertifikavimo įstaigos nustatytos formos prašymą, kuris skelbiamas jos interneto svetainėje;

6.2. laisvos formos aprašą, kuriame nurodoma:

6.2.1. kokių bus imtasi priemonių (apimant vidines viešojo maitinimo įstaigos ir ekologiško maisto ruošimo įstaigos procedūras), kad būtų užtikrintas nuostatų dėl suteikto atitinkamo viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklo laikymasis;

6.2.2. kokių korekcinių veiksmų nedelsiant bus imtasi, jei viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklo procentuotės einamąjį ketvirtį nebūtų laikomasi;

6.3. numatomų naudoti ekologiškų žaliavų pavadinimus ir šių žaliavų teikėjo patvirtinamojo dokumento kopijas;

6.4. praeito ketvirčio planuojamo ekologiškumo procento apskaičiavimą, įrodantį, kad viešojo maitinimo įstaiga ir ekologiško maisto ruošimo įstaiga pateks į pretenduojamo viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklo procentuotės intervalą.

7. Dokumentus dėl veiklos sertifikavimo, nurodytus šio tvarkos aprašo 6 punkte, viešojo maitinimo įstaigos ir ekologiško maisto ruošimo įstaigos sertifikavimo įstaigai gali teikti ištisus metus.

8. Ekologiškumo procentą ekologiško viešojo maitinimo įstaiga ir ekologiško maisto ruošimo įstaiga turi apskaičiuoti ne rečiau kaip kas ketvirtį ir pateikti sertifikavimo įstaigai ne vėliau kaip iki kito ketvirčio einamojo mėnesio 10 dienos raštu arba el. paštu.

9. Ekologiško viešojo maitinimo įstaigos, vykdančios ekologiško maisto pašildymo veiklą ar atliekančios kitus su patiekalų pašildymu susijusius veiksmus ir ekologiško maisto tiekimo vartotojui veiklą, ir kurios ekologišką maistą įsigyja (toliau – neruošiančioji ekologiško viešojo maitinimo įstaiga) iš ekologiško maisto ruošimo įstaigos, gali naudoti tą patį viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklą, kaip ir ekologiško maisto ruošimo įstaiga.

10. Sertifikavimo įstaiga ekologiško maisto ruošimo įstaigą ir neruošiančiąją ekologiško viešojo maitinimo įstaigą kontroliuoja kaip atskirus vienetus.

11. Neruošiančioji ekologiško viešojo maitinimo įstaiga, norėdama sertifikuoti veiklą ir naudoti atitinkamus viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklus, nurodytus šio tvarkos aprašo priede, turi:

    11.1. pateikti sertifikavimo įstaigai laisvos formos pranešimą apie ketinamą vykdyti ekologiškų patiekalų pašildymo ar kitokią, nurodytą šio tvarkos aprašo 9 punkte, veiklą ir ekologiško maisto tiekimo vartotojui veiklą;

    11.2. nurodyti sertifikavimo įstaigai pranešime jai ruošiančios ekologišką maistą įstaigos pavadinimą;

    11.3. pateikti sertifikavimo įstaigai susitarimo raštu su ekologiško maisto ruošimo įstaiga kopiją, kuriame nurodyta, kokį ekologiškumo procentą ekologiško maisto ruošimo įstaiga jos sertifikavimo laikotarpiu naudos viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženkle;

    11.4. pateikti sertifikavimo įstaigai susitarimą raštu su ekologiško maisto ruošimo įstaiga, kad ekologiško maisto ruošimo įstaiga nedelsiant informuos neruošiančiąją ekologiško viešojo maitinimo įstaigą pakitus ekologiškumo procentui arba pasibaigus ekologiško maisto ruošimo įstaigos viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklo registracijai.

12. Neruošiančioji ekologiško viešojo maitinimo įstaiga turi kiekvienam ketvirčiui gauti pranešimą iki kito ketvirčio einamojo mėnesio 10 dienos iš ekologiško maisto ruošimo įstaigos, kad ji praeitą ketvirtį laikėsi ir laikosi sutartos ekologiškumo procentinės dalies.

IV SKYRIUS

EKOLOGIŠKŲ ŽALIAVŲ PRIĖMIMAS

13. Ekologiško viešojo maitinimo įstaiga ir (arba) ekologiško maisto ruošimo įstaiga, prieš priimdama ekologiškas žaliavas, privalo užtikrinti, kad priėmimo metu būtų patikrinta, jog tiek ekologiškos žaliavos teikėjas, tiek žaliavos yra sertifikuoti ir atitinka reglamento (EB) Nr. 834/2007 ir reglamento (EB) Nr. 889/2008 reikalavimus, o tokio patikrinimo faktą registruoti apskaitoje.
14. Priimtų ekologiškų žaliavų dokumentai turi būti įtraukti į apskaitą ir juose nurodoma suma eurais (su PVM) arba neto masė kilogramais, kurie naudojami apskaičiuojant ekologiškumo procentą.

V SKYRIUS

APSKAITA IR DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

15. Buhalterinė apskaita turi būti tvarkoma teisės aktų nustatyta tvarka.
16. Su šio tvarkos aprašo atitiktimi susiję dokumentai (apskaitos dokumentai, dokumentai, pagrindžiantys ekologiškumo procento apskaičiavimą, priimtų žaliavų, jų kiekių dokumentai, ekologiškumą patvirtinantys dokumentai ir kt.) turi būti saugomi ne trumpiau kaip vienerius metus, bet ne trumpiau kaip gaminamo maisto tinkamumo vartoti terminas, ir pateikiami sertifikavimo įstaigos arba Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos darbuotojui prašant.

VI SKYRIUS

KONTROLĖ

17. Sertifikavimo įstaiga, remdamasi ekologiško viešojo maitinimo įstaigos ir (arba) ekologiško maisto ruošimo įstaigos šio tvarkos aprašo 6.1–6.4 papunkčiuose pateiktais dokumentais arba neruošiančiosios ekologiško viešojo maitinimo įstaigos šio aprašo 11.1–11.4 papunkčiuose pateiktais dokumentais, ne rečiau kaip vieną kartą per metus patikrina šias įstaigas jų veiklos vykdymo vietoje – ar jos užtikrina, kad ekologiškumo procentas atitinka suteiktą viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklą.

18. Ekologiško viešojo maitinimo įstaigos arba ekologiško maisto ruošimo įstaigos, siekiančios pakeisti ekologiškumo procento apskaičiavimo būdą, privalo iš anksto tai pranešti sertifikavimo įstaigai.

19. Konkretus šio tvarkos aprašo priede nurodytas viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklas gali būti naudojamas tol, kol ekologiškų žaliavų dalis nenukrypsta į mažesnę pusę nuo ant to ženklo nurodyto ekologiškumo procento intervalo einamojo laikotarpio metu ir atitinka šio tvarkos aprašo 25.1–25.3 papunkčiuose nurodytus intervalus. Jei ekologiškos žaliavos ekologiškumo procentas nukrypsta į mažesnę pusę, ekologiško viešojo maitinimo įstaiga ir (arba) ekologiško maisto ruošimo įstaiga privalo nedelsdamos informuoti sertifikavimo įstaigą ir pateikti naujus ekologiškumo procento apskaičiavimus.

20. Kai neruošiančioji ekologiško viešojo maitinimo įstaiga gauna pranešimą iš jai paruošiančios ekologišką maistą ekologiško maisto ruošimo įstaigos, kad ekologiško maisto ruošimo įstaigai atimta teisė naudoti konkretų viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklą, neruošiančioji ekologiško viešojo maitinimo įstaiga privalo nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, pateikti sertifikavimo

įstaigai patvirtinimą, kad sudarė susitarimą su kita sertifikavimo įstaigos sertifikuota ekologiško maisto ruošimo įstaiga, nurodant ekologiškumo procentą.

21. Ekologiško viešojo maitinimo įstaigų ir ekologiško maisto ruošimo įstaigų, naudojančių viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklą su ekologiškumo procento intervalu 90–100 proc., ekologiškumo procentas gali būti mažesnis nei 100 proc., tačiau ne mažesnis nei 90 proc. – nesant galimybei įsigyti ekologiškų produktų, perkami įprastiniai maisto produktai ir tai pagrindžiama sertifikavimo įstaigai raštu arba el. paštu.

22. Už viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklų naudojimo kontrolę rinkoje atsakinga Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

VII SKYRIUS

PATVIRTINAMIEJI DOKUMENTAI

23. Patvirtinamasis dokumentas su nurodytu viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklu ekologiško viešojo maitinimo įstaigoms ir (arba) neruošiančiosioms ekologiško viešojo maitinimo įstaigoms, ir (arba) ekologiško maisto ruošimo įstaigoms išduodamas vieniems metams.

24. Patvirtinamasis dokumentas keičiamas, jei pranešama sertifikavimo įstaigai apie pasikeitusį ekologiškumo procentą. Sertifikavimo įstaiga, įvertinusi ekologiško viešojo maitinimo įstaigos ir (arba) neruošiančiosios ekologiško viešojo maitinimo įstaigos ir (arba) ekologiško maisto ruošimo įstaigos naujai pateiktus dokumentus, išduoda kitą patvirtinamąjį dokumentą su nurodytu perskaičiuotu ekologiškumo procentu ir atitinkamai nurodo naudoti kitą viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklą.

VIII SKYRIUS

VIEŠOJO MAITINIMO VEIKLOS EKOLOGIŠKUMO ŽENKLO SUTEIKIMAS EKOLOGIŠKO VIEŠOJO MAITINIMO ĮSTAIGOMS, EKOLOGIŠKO MAISTO RUOŠIMO ĮSTAIGOMS BEI NERUOŠIANČIOSIOMS EKOLOGIŠKO VIEŠOJO MAITINIMO ĮSTAIGOMS

25. Ekologiško viešojo maitinimo įstaiga (apimant neruošiančiąją ekologiško viešojo maitinimo įstaigą), vykdanti ekologiško viešojo maitinimo veiklą ir (arba) ekologiško maisto ruošimo įstaiga, gali naudoti vieną iš trijų viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklų, nurodytų šio tvarkos aprašo priede, kuriuose nurodyti šie skirtingi ekologiškumo procento intervalai:

    25.1. bronzinis 30–60 proc. – kai ekologiškumo procento intervalas yra 30–59,99 proc.;

    25.2. sidabrinis 60–90 proc. – kai ekologiškumo procento intervalas yra 60–89,99 proc.;

    25.3. auksinis 90–100 proc. – kai ekologiškumo procento intervalas yra 90–100 proc.

26. Ekologiško viešojo maitinimo įstaigos (apimant neruošiančiąsias ekologiško viešojo maitinimo įstaigas) gali tiekti vartotojui maistą, pavadintą ekologišku, jei:

    26.1. nurodomi konkretūs ekologiški produktai ir (arba) ekologiški patiekalai ir (arba) patiekalų ekologiškos dalys;

    26.2. atitinkamas (-i) patiekalas (-ai) arba jo (-ų) dalis (-ys) yra pagaminti iš ekologiškų žaliavų ir atitinka šiame tvarkos apraše nustatytus reikalavimus;

26.3. viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklo forma, dydis, spalva atitinka šio tvarkos aprašo priede viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklui nustatytus reikalavimus.

27. Viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklai gali būti naudojami ekologiško viešojo maitinimo veiklos reklamos tikslais, neklaidinant vartotojų, stenduose, plakatuose ir kt. nepažeidžiant šio tvarkos aprašo bei ženklinimui nustatytų kitų teisės aktų reikalavimų.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Sertifikavimo įstaigai panaikinus ekologiško viešojo maitinimo įstaigai ir (arba) ekologiško maisto ruošimo įstaigai ir (arba) neruošiančiajai ekologiško viešojo maitinimo įstaigai suteiktą teisę naudoti viešojo maitinimo įstaigos veiklos ekologiškumo ženklą, jį draudžiama naudoti bet kokioje reklaminėje medžiagoje. Informaciją apie tai sertifikavimo įstaiga per 5 d. d. el. paštu adresu: info@vmvt.lt perduoda VMVT.

29. Sertifikavimo įstaiga informaciją apie sertifikuotus pagal šį tvarkos aprašą maisto tvarkymo subjektus ir jų naudojamus konkrečius viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklus bei subjektus, kuriems panaikinta teisė naudoti viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklus skelbia jos interneto svetainėje.

30. Patikrinimo metu nustačius, kad sertifikavimo įstaigai pateikti ekologiškumo procento skaičiavimai neatitinka faktinių duomenų, patvirtinamasis dokumentas keičiamas pagal ekologiškumo procentą, perskaičiuotą pagal faktinius duomenis, o esant ekologiškumo procentui mažesniam nei 30 proc. – patvirtinamasis dokumentas, suteikiantis teisę naudoti viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklą, panaikinamas.

31. Nustačius atvejus bent 2 kartus per metų eigą, kai patvirtinamasis dokumentas ar viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklas yra naudojami klaidinančiu būdu (pvz., neatitinka ekologiškumo procento intervalo, naudojamas ne tas leistas naudoti viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklas ir pan.), patvirtinamasis dokumentas yra panaikinamas ir viešojo maitinimo įstaiga ir (arba) ekologiško maisto ruošimo įstaiga, ir (arba) neruošiančioji ekologiško viešojo maitinimo įstaiga praranda teisę teikti prašymą naujam sertifikavimo pagal šį tvarkos aprašą procesui 12 mėnesių laikotarpiui nuo patvirtinamojo dokumento panaikinimo datos.

32. Maisto tvarkymo subjektai, nesertifikuojantys ekologiško viešojo maitinimo veiklos ir naudojantys savo veikloje viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklus, nurodytus šio tvarkos aprašo priede, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

33. Už viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklų, nurodytų šio tvarkos aprašo priede, patentavimo darbų iniciavimą atsakingas Žemės ūkio ministerijos Augalininkystės ir agrarinės aplinkosaugos skyrius.

34. Patentavimo darbus Žemės ūkio ministerija finansuoja pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2020 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 3D-24 „Dėl 2020 m. Žemės ūkio ministerijos vykdomų programų sąmatų pagal priemones patvirtinimo“ patvirtintos 2020 m. Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros skatinimo programos (01 01) priemonės „Žemės ūkio ministerijos veiklos užtikrinimas“ papriemonę „Žemės ūkio ministerijos funkcijų vykdymas“ (centrinės institucijos išlaikymas).

35. Pasikeitus šiame tvarkos apraše nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos.

Viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklų naudojimo reikalavimai

Maisto tvarkymo subjektų veiklos sertifikavimo ir viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklo suteikimo tvarkos aprašo priedas

1. Bronzinį 30–60 proc. viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklą (žr. 1 pav.) sudaro:

    1.1. pavadinimas: raidės „EKO“ – rašomos modifikuotu „Azo“ šriftu vario spalvos (C-15; M-60; Y-60; K-5);
    1.2. skaičiai 30–60 %, esantys po „EKO“ raidėmis;
    1.3. lapelio ir šakutės formos simboliai, esantys „EKO“ raidžių viršuje, sujungti apskritimu, juosiančiu viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklą.

2. Sidabrinį 60–90 proc. ekologiškumo ženklą (žr. 2 pav.) sudaro:

    2.1. pavadinimas: raidės „EKO“ – rašomos modifikuotu „Azo“ šriftu pilkos spalvos (C-20; M-15; Y-15; K-30);
    2.2. skaičiai 60–90 %, esantys po „EKO“ raidėmis;
    2.3. lapelio ir šakutės formos simboliai, esantys „EKO“ raidžių viršuje, sujungti apskritimu, juosiančiu viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklą.

1 pav.
Bronzinis 30–60 proc. viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklas

2 pav.
Sidabrinis 60–90 proc. viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklas

3 pav.
Auksinis 90–100 proc. viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklas

3. Auksinį 90–100 proc. viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklą (žr. 3 pav.) sudaro:

   3.1. pavadinimas „EKO“ – rašomas modifikuotu „Azo“ šriftu aukso spalvos (C-10; M-25; Y-65; K-10);
   3.2. skaičiai 90–100 %, esantys po „EKO“ raidėmis;
   3.3. apelio ir šakutės formos simboliai, esantys „EKO“ raidžių viršuje, sujungti apskritimu, juosiančiu viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklą;

4. Bendras kiekvieno viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklo pločio ir aukščio santykis yra 1:17.

5. Viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklai gali būti proporcingai mažinami, išlaikant mastelio santykį 1:17.

6. Viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklai gali būti išlieti, išgraviruoti arba pagaminti kitais būdais. Jie turi būti ryškūs, aiškūs ir lengvai nenutrinami.

7. Viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklams nėra nustatytas privalomas aukštis ir plotis, taip pat didžiausias ir mažiausias dydis.

8. Ekologiško viešojo maitinimo įstaigos, ekologiško maisto ruošimo įstaigos ir neruošiančiosios ekologiško viešojo maitinimo įstaigos negali naudoti nespalvotų (juodai baltų) viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklų arba kitokios, nei nurodyta šiame priede, jų spalvos arba negatyvinių viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklų atvaizdų, tačiau nespalvoti viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklai, negatyvinis jų vaizdas arba ženklai be procentinių dalių gali būti naudojami tik populiarinant arba viešinant ekologiško viešojo maitinimo veiklą.

9. Viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklai gali būti naudojami matomoje vietoje, pvz., klijuojamas lipdukas ant durų, meniu ir pan.

K. Donelaičio g. 33, 44240 Kaunas

+370 37 20 31 81

ekoagros@ekoagros.lt

EKOagros

www.ekoagros.lt

EKOagros